

І чужому навчається,
Н своєю не уявляє...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BARclay 7-4125

PIK LXVIII Ч. 44 ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-ГО БЕРЕЗНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 9, 1961 No. 44 VOL. LXVIII.

УРЯД ТУРБУЄТЬСЯ ЗРОСТОМ ЧИСЛА БЕЗ- РОБІТНИХ; ШУКАЄ ВИХОДУ

Вашингтон. — Шораз то більше число безробітних змушує уряд думати про те, що треба зробити, щоб проблему безробіття зліквідувати на довшу мету. 7-го березня на цьому складі заяви секретаря праці і голови Федеральної Системи Вільяма МекМартіна. Секретар праці Артур Дж. Голдберг закликав про те, що число безробітних в лютому ц. р. так значно збільшилося, що вийшло рекордне число 5.705.000. Більше число безробітних було в липні 1941 року, коли воно становило 6.200.000. В січні відсоток безробітних становив 6,6 в березні 1958-го року, коли він вийшов 7,5 всіх робітників сил. Число безробітних в лютому ц. р. було рекордно високе для того місяця і вийшло 6.655.000. В порівнянні з січнем воно збільшилося на 207.000. Секретар праці заявив, що високі число безробітних вимагає того, щоб Конгрес якнайшвидше ухвалив ті всі заходи для поборювання рецесії, які уряд президента Кеннеді пропонує Конгресові. Між тим проєкти є пропозиції дозволити тим районам, які мають більше число безробітних і проєкт продовжити допомогу тим безробітним, які не можуть дістати внаслідок довшої безробіття. Секретар праці додає, що між 5.707.000 безробітних є 1.600.000 таких, які є без праці 15 тижнів або і довше, 40% між ними є такі, що не працюють довше 6 місяців і більше. На 11-го квітня ц. р. 720.000 робітників вичерпали допомогу для безробітних і вони матимуть право дістати на основі того закону, що його має ухвалити Конгрес. Палата Репрезентатів ухвалила законопроект про продовження допомоги безробітним в середині 1-го березня, а Сенатська Фінансова Комісія починає розглядати його 8-го березня. Заступник секретаря праці Сеймур Волбей повідомив, що в лютому значно збільшилося число безробітних серед фабричних робітників і воно в місяці лютому ц. р. вийшло 1.745.000, на 58.000 більше в порівнянні з січнем 1961. В господарських колах звертають увагу на той дивний парадокс, що при одночасному високому числі безробітних існує повсякчасне зростання безробітних. Секретар

Американська фірма вислала Москві копії планів важливих оборонних інструментів

Вашингтон. — 6-го березня в Сенатській підкомісії внутрішньої безпеки виявлено, що Компанія Брасіт із Спрінгфілда, Вермонт, вислала до Москви плани важливих інструментів, потрібних до продукції перстенів для мінітурних кулячок, що є складовими частинами керуваної системи ракет. Ця компанія дістала була дозвіл на експорт цих складових ракетних частин до СССР, і згідно з контрактом, переслала копії планів до Москви, бо во-

на мали їх вислати туди два місяці перед виконанням замовлення. На догаданні деяких конгресменів секретар торгівлі Лютер Г. Годжес сказав дозвіл на цей експорт, але тим часом фірма вислала вже до СССР копії планів цих інструментів. Важко є ствердити, скільки часу потребуватимуть на те, щоб випродувати в СССР ці інструменти, але вони їх можуть легко зробити на основі планів, що їх дістали від американської фірми.

В АМЕРИЦІ

Три колишні президенти США Герберт Гувер, Гаррі С. Труман і Девід Д. Айсенавер прийняли запрошення бути почесними головами Світової Виставки, яка відбудеться в Нью-Йорку в 1964 і 1965 роках. Президент Кеннеді видав розпорядок, щоб всі урядові гонорари за промови, книжки і статті віддавали на добродійні цілі. Одночасно департамент оборони буде давати кошти на військові цілі. Для цього будуть продавати статті, написані з набутого досвіду під час своєї праці. Але два летуни літака RB-47 капітан Фрідман Брюс Олмстед і капітан Джані Макіон зможуть надрукувати

статтю про своє ув'язнення в Москві, бо вони вже підписали контракт про це з одним видавництвом. Уряд обрало, що на фарм-уході з США в минулому році жило 15.635.000 осіб, стільки ж, 15.635.000 осіб, стільки ж, скільки їх було під час громадянської війни. В 1960 році в населенні в 1960-му році вийшло 8,7 відсотка всього населення в 1916 році. В 1916 р. число фермерського населення діяло було до 32 мільйонів, від того часу постійно зменшується внаслідок того, що фарми механізуються, і багато праці виконують машини.

Раск не бачить шансів на поправу взаємин з комуністичним Китаєм

Лондон. — Бритиш Бродке-стінг Корпорейшн перевела з минулому тижня телевізійну розмову з американським державним секретарем Діном Раском у Вашингтоні й перетавало її через англійську телевізійну сіть. Англійських глядачів особливо зацікавив той уступ розмови, в якому американський державний секретар заявив, що він не бачить реальних можливостей на швидку поправу взаємин з комуністичним Китаєм з урахуванням на незміну агресивну постану комуністичного Китаю і на постійні атаки китайських комуністів проти Америки. Єдина річ, яка могла б

задовольнити китайських комуністів — заявив Дін Раск — це признание їм права захистити Формозу. Він звернувся увагу, що комуно-китайський уряд зовсім не бере під увагу існуючі договірні зобов'язання, що їх мають різні країни супроти вільного Китаю з оцінкою на Формозі. Чи ЗДА визнають уряд на Формозі, як уряд Китаю? — запитав державного секретаря англійський журналіст. Очевидно, — відповів без надуми Дін Раск, Англійські політичні кола дуже невдоволені цим ставленням нової американської адміністрації, бо вони хотіли б перевести комуністичний Китай в склад Об'єднаних Націй.

Майор Вайт встановив новий рекорд швидкості — 2,650 миль на годину

Лос-Анджелес. — Майор летунства 36-літній Роберт М. Вайт 7-го березня побив свій власний рекорд швидкості 2,275 миль на годину, переїхавши на машині літаку - ракеті X-15 9 миль зі швидкістю 2,650 миль на годину. Цей пробний лет відбувся на пробній летунській базі Едвардс в Каліфорнії, що є 150 миль від Лос-Анджелеса. Майор Вайт виявив, що його машина X-15 могла витримати температуру майже 700 ступнів Фаренгейта. Гаряч була така вели-

ка, що фарба на носі літака ракетами сивіла, жовтіла, чорніла і брудніла. Але сам летун в своїй кабіні, яка була штучно охолоджувана, мав віднощну температуру, як віднощну до температури повітря. Машина заїхала 57.000 футів, і вона може досягнути швидкості 4.000 миль на годину. Літак X-15 був на висоті 77.000 ступнів. Давніший його рекорд висоти вийшов 75.000 ступнів.

Добровольці „Корпусу миру“ матимуть полегші у відбудованні військової служби

Вашингтон. — Директор Корпусу миру Сарджент Шрайвер заявив, що Корпусу миру дають світ своєю працею. Дехто в світі думає, що Америка стала „ніжною“, і Корпусу миру виявляти, що „Американська революція є знову в похіді“. На окремі пресові конференції директор бора військової служби, майор Луїс Б. Герші заявив, що ті всі юнаки, які відбудуть два роки в Корпусі миру, матимуть більше відшкодування військової служби, ніж ті, які не служили в Корпусі миру, або і на довше, як будуть студіювати або працювати „для добра країни“.

Але генерал Герші стверджує, що члени Корпусу миру не будуть звільнені з військової служби. Це значить, що юнаки, які вернуться з праці в Корпусі миру, не муситимуть зараз служити при збройних силах ЗДА. Тільки зможуть знайти собі якусь працю, яка дає право на відшкодування військової служби, наприклад працю в шкільництві або урядовою зайняття. Директор Шрайвер повідомив, що 4 визначні американці створили окрему раду, яка даватиме про те, щоб працівники Корпусу миру могли дістати відповідну працю після служби за кордоном.

Діллон передбачає, що рецесія зменшить прибутки з податків на \$1.5 більйона

Вашингтон. — Секретар скарбу Даглес Діллон обговорював на Спільній Конгресовій Комісії проблему прибутків державної скарбниці і передбачав, що в найближчому фінансовому році, який зачинається 1-го липня ц. р., вплив з податків зменшиться на \$1.5 більйона. Президент Айсенавер проскував в січні ц. р. \$1.5 більйону надлишку в бюджеті на 1962-й рік. Діллон заявив, що президент Айсенавер надто високо оцінив податкові прибутки, бо вже тепер видно, що рецесія зменшила продукцію, і внаслідок цього менші будуть прибутки з податків. Айсенавер передбачав, що прибутки з податків, вносимі \$82.3 більйона, але вони менші, бо і особисті прибутки американців не становитимуть \$415 більйонів, як то передбачав попередній президент. Діллон заявив, що він тепер не може передбачати, чи бюджет на 1962-й рік буде дефіцитний чи надлишковий, бо ще не є відомо, на скільки Конгрес збільшить федеральні видатки в найближчому році. Секретар Даглес Діллон передбачав, що в 1962-го року „товсті“ роки, і вони покрийуть той дефіцит, який буде в „худих“ роках.

У 100-річчя смерті Т. Шевченка буде складений вінок біля його пам'ятника на Союзівці

В найближчу п'ятницю, 10-го березня, прохочуть точного сто років з того часу, як у далекому Петербурзі на Московщині помер замучений ворогом геніальний співець української нації і її волі Тарас Шевченко. Для відзначення тих роковин українці в Америці і Канаді ставлять Шевченкові величаві пам'ятники а їхні громади доклали багато старань, щоб ці роковини відзначити величавими культурними імпрезами. В метрополітальній окрузі одна з перших таких імпрез відбудеться вже в найближчому неділю, 12-го березня, в Ньюарку, з виступом найбільшого і найкращого нашого хору „Думка“ та солістів, а в чергову неділю, 19-го березня, подійняв Шевченківський концерт, із виступом того ж хору „Думка“ в супроводі симфонічного оркестру відбудеться в репрезентативній концертній залі Карнегі Гол в Нью-Йорку.

100-річчя смерті нашого Генія, що його наші піонери вибрали собі на патрона, відзначить Культурна Комісія Українського Народного Союзу своїми річними нарадами, присвяченими культурним справам нашої організації і громади, що відбудуться на Союзівці в суботу, 11-го березня. З цієї нагоди та в 100-річчя смерті Т. Шевченка будуть складений там біля пам'ятника Шевченка вінок звітів та відбудеться скромна але врочиста церемонія вшанування пам'яті Шевченка. Союзянка відкрити для гостей та пригостити, щоб забезпечити їм усі вигоди в зимовий порі.

ЗДА пропонують роззброєння на ОН

Об'єднані Нації. — В першому дні відкриття дальшої частини 15-ої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй американська делегація поширила між членськими делегаціями заяву, в якій запропонувала, щоб ця сесія ОН обмежилася тільки до найнеобхідніших точок денного порядку, себто до вибору різних органів ОН, схвалення бюджету для місії ОН в Конго та до розгляду проблеми Конго. Зокрема ЗДА запропонували, щоб відкласти складну проблему міжнародного роззброєння, якої й так не можна розв'язати на 99-членному форумі. Однак заява ЗДА підкреслювала, що ЗДА готові погодитися і на існуючий денний порядок сесії Генеральної Асамблеї, відкидаючи проте тирі за окремі точки. У відпо-

відкласти справу — СССР настоює

віді советська делегація поновила свою заяву, в якій вона перече, наче б хотіла „торгуватися“ за окремі точки денного порядку й обмінюватися ними, зате твердить, що Совети взагалі проти таких справ на форумі Об'єднаних Націй, які служать розпалюванню холодної війни. Очевидно, що Громико у своїй заяві не згадує нічого про совєтську скаргу проти американських летів над СССР, ані про скаргу Куби проти „американського імперіалізму“, а про „так звані“ справи Мадярищини й Тибету. Зокрема Советська заява рішуче домагастся, щоб на сесії Об'єднаних Націй дебатовано справу „генерального і тотального“ міжнародного роззброєння, на базі пропагандивного плану, що його в 1959 році пред'явив був Хрущов.

Хрущов викликав посла ЗДА Томпсона на розмову на Сибір

Москва. — Нікіта Хрущов запросив американського посла Леоніда Томпсона, щоб той прилетів до нього на Сибір, по якому Хрущов подорожує, передаючи там, сильні - господарські наради. Томпсон вернувся до Москви з Вашингтону ще 27 лютого ц. р., але зараз на другий день Хрущов виїхав спершу до Свердловська на нараду з совєтськими господарниками, а відтіля подався далі на схід. Перед від'їздом Громика до Нью-Йорку на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй Томпсон мав із ним коротку розмову й заявив Громикові, що він готов поїхати на зустріч з Хрущовим в кожному місці, де це буде Хрущову вигідно, щоб передати Хрущову листа від президента

та Кеннеді. Але Хрущов, з о ч е в і д н о демонстраційно, цілком не кваліфікає до прийняття Томпсона і чинно 7-го березня дав йому знати, що чекає на нього. Томпсон відлетів совєтським літаком, але не виявив, куди саме він летить. За газетними вістками Хрущов був в останньому часі в Новоросійську. Завдання Томпсона має бути — переконати Хрущова, щоб шляхом „тихої дипломатії“ шукав наближення становища в різних спірних міжнародних справах, особливо в справі міжнародного роззброєння і припинення атомових дослідів. Але Хрущов напевне не вірив в конференції „на вершині“, як найкращого для Совєтського форуму для своєї пропаганди.

Японський прем'єр прибуде до Вашингтону — Айсенавер поїде до Японії

Токіо. — Офіційно оголошено, що японський прем'єр Гайто Ікеда, прийнявши від президента Кеннеді, полетить до Вашингтону на 20 до 22 червня ц. р. Ту ж саму вістку подано в Вашингтоні. Пресовий секретар през Кеннеді П'єр Салінгер відмовився сказати, чи одною з тем парад між президентом Кеннеді і японським прем'єром буде справа комуністичного Китаю. Майже одночасно оголошено, що до Токіо прибуде цілою значною оцією майбутнього в. р. кол. президент Д. Д. Айсенавер на спеціальне запрошення японського уряду. Хоч він приїде і приватного характеру, проте японський уряд і різні організації готуватимуть до парадної зустрічі його. Зокрема організації японських студентів, яка в минулому році влаштувала наспілку з юнітестимі робітниками та деякими шумовинами такі вуличні авантюри, що президент Айсенавер відкликав свої відвідини, заявив, що вони включаться в привітний прийняття Д. Д. Айсенавера Японськими студентами бунтів „пригадали“ собі, що Д. Д. Айсенавер був колишнім президентом Колумбійського університету та університету, що минулорічні вуличні демонстрації пошкодили в очейського зовнішнього світу добрий славі японського студентства та взагалі Японії.

Тайпей. — Уряд Вільного Китаю з оцінкою на Формозі „проголосив“, що він уживався заходів, щоб перевести всіх націоналістичних китайських партизанів, які від 1948-49 років оперують на території північної Бірми, на Формозу. В останніх тижнях ці партизани, під натиском бірманських військ, переступили державні кордони, вступаючи на територію Ляосу і Сіаму. З Сіаму вони швидко відтягну-

Слисавета II вернулась з 6-тижневої подорожі до Англії

Лондон. — Королева Єлизавета II і її чоловік Філіп Единбургський вернулись минулого понеділка до Лондону після 6-тижневої подорожі до Індії, Пакистану, Непалу й Ірану. Вони перервали свою подорож додому на короткий час в столиці Туреччини Анкарі, де їх зустріли на летовній тимчасовій головно Туреччини, генерал Семаль Гурель. На лондонському летовищі зустріли королеву та її чоловіка кількістична юрба. Перед від'їздом з летовища королева перевела церемонію

удякування команданта і членів залогов літака „Брита“ і, ким вона відбула ту подорож. Гарний весняний вечір спричинився до того, що тисячі людей стояли перед лондонським палацом у чинкуванні приїзду королеви. Зустріч її майдан перед палацом були уперті повні громадянами, що авто королеви посувалася, черпаючи ходою серед ентузіастичних виявів симпатії збоку англійських громадян. Королева і її чоловік всімхнені відповідали жестами на ці вияви відданості.

Культурна Комісія УНСОЮЗУ після складення вінка біля пам'ятника Шевченкові на Союзівці минулого 1960-го року.

НКРУМАГ ВИМАГАЄ ПЕРЕОРГАНІЗАЦІЇ ПРОГ- РАМИ ОН В КОНГО

ЗДА відкликали свої кораблі, вислані до КОНГО

Об'єднані Нації, Н. П. Генеральна Асамблея ОН відкрила у вівторок дня 7 березня ц. р. продовження своєї 15-ої сесії вислуханням промови президента Г'анни Квеме Нкрумага, який виступив із вимогою, щоб Об'єднані Нації переорганізували основну свою цивільну і мілітарну програму в Конго. Чим скорше це буде зроблено — заявив Нкрумаг — тим певніше Об'єднані Нації віднайдуть свій престиж, потрібний їм в обличчі все більших і пованих світових проблем. Президент Г'анни був єдиним промовцем під час відкриття сесії і його промова тривала півтора години. Запропонована Нкрумагом переорганізація програми ОН в Конго включила вимогу роззброєння існуючої крайової конголійської армії, перевишколу її воїнів під проводом і контролю ОН, відкликання всіх чужоземних дипломатичних місій з Конго на теперішній час і скликання конголійського парламенту. Висловив Нкрумаг теж пропозицію, щоб найближчим часом відбулися в Конго вибори. Запропоновані ним заходи передбачають збільшення збройних сил ОН в Конго до 27 батальйонів, значить до яких кількість летунського і іншого допоміжного персоналу, як теж встановлення повної контролю ОН над усіма портами і летовищами в Конго. Основну кількість мілітарного контингенту мали б творити во-

ли африканських й азійських країн і деяких держав незаінтересованих ближче в Конго. Так, наприклад, з'єднання ОН склалися досі з воїнів Канади, Ірландії і Швеції, і тепер Канада мала б бути виключена, як член Північно-Атлантичного Пакту, що за словами Нкрумага виключає її безсторонність. В дальшому свої промови Нкрумаг атакував Бельгію за її намагання мати безпосередній вплив на справи Конго, і критикував Об'єднані Нації за те, що вони бунтівно йшли на руку бельгійцям, які підтримують фінансово полк. Мобуту, Кавуву і Чомбе. Промова Нкрумага була досить спокійною і поміркованою, без особливих випадів проти Гамбурга, і її прийняли учасники сесії спокійно, без більших оплесків. Переривав її оплесками здебільша тільки міністер закордонних справ СССР Андрій Громико. Виступ Нкрумага збігався часом з заявою в Вашингтоні, що американський уряд рішив відкликати свої чотири воєнні кораблі, виведені до побережжя Конго на підтримку Об'єднаних Націй. Командування флоту ЗДА сівостило, що присутність цих кораблів на конголійських водах не є вимагана Об'єднаними Націями. Вислання цих кораблів ЗДА хотіли підтримати Об'єднані Нації в їх конфлікті з націоналістичними чинниками Конго, який виявився у відкритій військовій війні з'єднані ОН з головним конголійським портом Матаді.

Гарриман заперив Аденуера, що ЗДА не заберуть своїх військ

Бонн. — Надзвичайний амбасадор президента Кеннеді, Аверелл Гарриман, який після розмов з французькими державними мужами прибув в минулий понеділок до столиці Західної Німеччини, заявив, що газети зовсім фальшиво передали погляди Діна Аденуера, що з'єднані Держави не поменшать своїх сил збройних на європейському континенті ані щодо їх кількості, ані тим паче щодо е-

ли воєни. Гарриман зокрема спростував газетні вістки, наче б державний секретар Дін Раск був противником вжиття атомової зброї у випадку совєтської агресії проти Західної Європи. Гарриман заявив, що газети зовсім фальшиво передали погляди Діна Аденуера, що з'єднані Держави не поменшать своїх сил збройних на європейському континенті ані щодо їх кількості, ані тим паче щодо е-

Вільний Китай переведе китайських партизанів з Бірми й Ляосу на Формозу

Тайпей. — Уряд Вільного Китаю з оцінкою на Формозі „проголосив“, що він уживався заходів, щоб перевести всіх націоналістичних китайських партизанів, які від 1948-49 років оперують на території північної Бірми, на Формозу. В останніх тижнях ці партизани, під натиском бірманських військ, переступили державні кордони, вступаючи на територію Ляосу і Сіаму. З Сіаму вони швидко відтягну-

лись, але в Ляосі ще залишилися, викликавши цим невдоволення не тільки в лясюкському уряді, але й американців. Уряд Чіанг Кай-шека підкреслює, що евакуація китайських партизанів із території Бірми, Ляосу і Сіаму на Формозу може відбутися тільки на базі добровільної згоди евакуйованих, але емісари Вільного Китаю бунтівно впливають на тих партизанів у цьому напрямку.

У СВІТІ

● Східно-німецький міністер торгівлі Гайрхарт Рав, відкриваючи торішній всесвітній міжнародний торг в Ляйпцігу, висловив переконання, що з'єднані Держави посилять свій експорт промислових виробів у ході заходів для поправлення платінного балансу ЗДА. Рав бачить в цьому „небезпечку“ для господарського слабшого країни. Зрештою, він найбільше лякався на Західно Німеччину, дарма що західно-німецькі фірми переміщують на Ляйпцігському ярмарку.

● У Лондонській клініці вночі з минулої суботи на неділю передано операцію горла й відділових проводів в американської фільмової зірки, 29-річної Елізабет Тейлор. Вона від довгого часу хвора, а в минулому тижні дістала запалення легень, ускладнене анемією. У зв'язку з її незаможанням перервано фільмування фільму „Клеопатра“ з Елізабет Тейлор у титульний ролі. Про стан нездоров'я артистки в ідають щоденні лікарські бюлетені. Між 6-ма лікарями, що відбули консилиум, був також доктор Івнс, лікар королів Слісавети II.

● В столиці Албанії Тірані арештовано двох урядовців закорбанського міністерства закор-

донних справ за передавання совєтській амбасаді детального звітлення про явні і таїні наради останнього конгресу албанської комуністичної партії. Їх оскаржено у „шпигунстві“ в користь СССР. Це перший випадок в історії комуністичних країн, щоб закардати шпигунство комуністів за його службу Совтам.

● Югославський президент Тіто відвідав комуністичного президента Квемо Нкрумага в Аккри, який зараз потім полетів до Нью-Йорку, та поїхав до республіки Того, де Югославія буде своїми грешми і технікою велику гідро-електричну. Того зобов'язало звернути кошт 150 мільйонів доларів після п'ятих років і після закінчення всієї праці. Тіто відкрив роботи на спеціальній церемонії.

● Женевська конференція про припинення дальших атомових дослідів буде продовжуватися від 21 березня ц. р. Вона почала 30 жовтня 1958 року і кількакратно переривалася, а в останні перервали її 5 грудня мин. року згодом продовжили час перерви, щоб дати час новій адміністрації ЗДА виготовити нові проєкти.

СВОБОДА

UKRAINSKYI SHODENNIK

FOUNDED 1893

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25—Jersey City and Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For USA members monthly 65¢. **П р е д л а г а :** На рік — \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. — В Джерсі Сіті і закордоном: — На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожен зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг допущення задержанню колекції з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 316, JERSEY CITY 3, N.J.

Продовження холодної війни

Газети повідомили про невдачу 70-хвилинну конференцію американського посла в Об'єднаних Націях Адлера Стівенсона з совєтським міністром закордонних справ Андрєм Громиком про усунення елементів холодної війни з теперішніх нарад Генеральної Асамблеї ООН, про 10-денне виїздання посла ЗДА Лавелла Томпсона в Москву, щоб він міг передати Хрущову особистий лист від президента Кеннеді, та про заперечення пропаганди, що її веде Москва проти Америки. Холодна війна — читася — має всі вигляди розгортання незабаром давнім подумком.

Властиво, холодна війна між Заходом і Совєтським Союзом та комуністичним Китаєм ніколи не припинялася, а вже мовлять, начебто в останньому часі радикально змінилися на краще американсько-совєтські відносини. Були тільки залицяння совєтського уряду до нового Президента ЗДА, і то робили — за московським значенням — грубо і нетактовно, наприклад, шукаючи контактів з різними людьми з оточення Дж. Ф. Кеннеді, ще поки вони дістали офіційні призначення в новій державній адміністрації. На деякий час тої совєтської антиамериканської пропаганди був ступовий, при чому одночасно в цій підкреслювалось, що американський наряд внаслідок президентських виборів ніби засудив законорудну політику Д. Д. Айзенгаера, що, виходило б логічно, президент Кеннеді вестиме політику іншу. Ясно, що така совєтська тактика була шита надто грубими антиками й викликала ефект протилежний до бажаного Москвою, бо спонукала президента Кеннеді заперечити союзників Америки, зокрема Західну Німеччину, цілий блок НАТО та військовий Китай, у незмінності американської закордонної політики, і зробити маніфестаційно — куртуазні жести супроти Д. Д. Айзенгаера, наприклад, у справі поштово-секретарських угодівень та приєднання йому статусу п'ятирічного генерала.

Згорі передбачувалося, що з тієї совєтської гри на нібито навівність нових керівників закордонної політики ЗДА та з совєтських надій на поворот ери Ф. Д. Рузвельта у ділянці американсько-совєтських відносин нічого не вийде. Поліпшення американсько-совєтських відносин може базуватися не на декламованій фразі про мирну коєкзистенцію, а тільки на такій конструктивній розв'язці спірних міжнародних справ, яка не була б капітуляцією Заходу та перемогою Москви. За пробний камінь совєтської широти щодо бажання поліпшити відносини з Америкою вважали у Вашингтоні справи Ляосу та Конга. Тим часом, як відомо, Москва не припинила активно підтримувати комуністичних партизанів у Ляосі, постачаючи їм безупинно через Північний В'єтнам зброю, амуніцію і всякий виряд. С згодом, що до тієї активності Москви на лясомому терені спонукало її також бажання випередити Пейлінга, не допустити до поширення тим безпосередніх комуні — китайських впливів. Шкодо Конга, то СССР вже після приходу Дж. Кеннеді до влади визнав комуністичний уряд Антуаня Гієнті в Східній провінції як "легальний" уряд для цілого Конга і повів послену кампанію проти Гаммершайда. А в новому листі до західнонімецького канцлера Аденауера Хрущов повторив усі свої попередні вимоги щодо міжнародного легалізування поділу Німеччини, перетворення Західного Берліну на "вільне місто" та тісного партнерства з комуністичною Східною Німеччиною.

Коли американський уряд хоче дальших наливних "пробних каменів" дієсної совєтської політики, то він матиме їх уже в найближчих днях на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй та в її двох Політичних комісіях і на недалекій Женевській конференції в справах атомових дослідів. Є всі дані здогадуватися, що тої взаємних оскаржень буде підвищується, що ні в одній справі Совіти не поступяться і що холодна війна розгортатиметься давніми шляхами.

Дві конференції в Мехіко

У неділю 5-го березня ц. р. почалися в столиці Мехіко, Мехіко Сіті, дві конференції — прокомуністична й антикомуністична, що спричинили гострі напруження не тільки в тому місті, але й у цілій країні. Не зважаючи на те, що для охорони порядку мобілізовано майже всю поліцію, антикомуністична конференція в залі засідань прокомуністичної конференції експлодувати смертну бомбу, що примусило аранжувати повітряні іскри внаслідок цього. Потім випущено на залю чорного голуба, що знову спричинило перерву в нарадах. Але на цьому антикомуністичні демонстрації й закінчилися.

Прокомуністичний з'їзд влаштував офіційно Латинсько-Американська Конференція для національної суверенності, економічної емансипації і миру. Однак, дійсним організатором і протектором з керування Комуністами Конференції Світового Миру, яка старилася вже свої експозиції в різних областях світу — Північну Конференцію Миру з осядком в Осло, в Норвегії, Комітет Мирного Зв'язку для Азії й Тихоокеанського простору з осядком у Пейлінгу і Комітет для мирної розв'язки німецької проблеми з осядком у Східному Берліні. На черзі створення такого ж секретаріату для Західної гемісфери, що й було головним питанням прокомуністичної конференції в Мехіко Сіті, в якій беруть участь прокомуністи не тільки з Мехіко, але й з Аргентини, Бразилії, Куби та інших країн Південної Америки.

Антикомуністична конференція відбувається заходами місцевої мекіканської національної антикомуністичної партії і беруть в ній участь тільки представники цієї партії з різних провінцій Мехіко. Перед відкриттям конференції вони влаштували мовчазний похід під Пам'ятник Незалежності, де склали вінок. Присутні на цій конференції антикомуністи виступили з гострим засудженням прокомуністичної конференції, стверджуючи, що вона скликана й керується Совітами, і вимагаючи викинути комуністів із Мехіко.

Обидві ці конференції щодо свого розмаху неспівмірні. Комуністи, стигнувши на свою конференцію яких 3.000 учасників, виступають з великою помпою в той час, як антикомуністи зібрали всього яких 300 осіб і не поведи ніяких заходів, щоб притягнути репрезентів антикомуністичних рухів з інших країн Південної Америки. Не подумали про підтримку цієї антикомуністичної маніфестації і самі проводили тих рухів, особливо в ЗДА, проти яких головним чином спрямовують свої промови учасники спонсорованої міжнародним комунізмом "конференції суверенності і миру". У висліді всі виступи прокомуністів у Мехіко проти "імперіалістичної агресії ЗДА", що с, мовляв, найбільшою загроздою для країн Південної Америки, залишаються без відповіді і протидії.

Прокомуністична й антикомуністична конференції в Мехіко можуть бути ще одним доказом, чому міжнародний комунізм стає все твердішою ногою вже не тільки на Кубі, але й в Бразилії та Аргентині. І з другого боку, вони ще раз переконують, що пасивність і байдужість тільки сприяють поширюванню комуністичних впливів.

"ПАРТІЙНА НАУКА" В СВІТІ

Коли в серпні 1960 року відбувся в шведській столиці Стокгольмі XI Міжнародний Конгрес Історичних наук, у пресі різних країн появилася більшість менш звітливих про роботу цього Конгресу. На диво, різномовна преса Совєтської імперії до того не задалася про Стокгольмський Конгрес. Навіть у найбільш поширених щоденниках СССР — "Ізвестіях" та "Правді" не повідомлялося про цю подію.

Тільки в листопаді — грудні 1960-го року з'явилися статті в часописах СССР про Стокгольмський Конгрес: у москвинському двотижневнику "Коммунист" (ч.17), в київському "Українському Історичному Журналі" (ч. 6) і в місьчаньку "Вопросы Истории" (ч.12), що виходить у Москві. Слід зазначити, що автор короткої замітки в "Українському Історичному Журналі", підписаний буквами В. Г. (очевидно проф. Володимир Голубовський), назвав делі доповіді істориків із СССР, що виступали на конгресі, і закінчив свою інформаційну пропагандистську фразу:

"Конгрес продемонстрував дальше зміцнення позицій марксизму в галузі історії, порівняно з попереднім конгресом у Римі в 1955 р."

Як доповнення до цієї інформації проф. Голубовський, в тому самому часописі була вміщена замітка С. Пилькевича: "IV міжнародний конгрес архівістів", який відбувся в Стокгольмі 17 - 20 серпня 1960 р. і в якому брали участь учасники з совєтського блоку.

Значно ширше звітлення про XI Конгрес істориків знаходимо в московських "Вопросах Истории". У примітці до цього звітлення зазначає, що воно було написане на основі інформації, одержаній від членів совєтської делегації на конгресі і на підставі обговорення на загальних зборах секції історії Академії Наук СССР.

Три місяці мали совєтські історики на те, щоб дати звітлення про Стокгольмський Конгрес згідно з директивами партії. Довелось класти Історичну Правду на Прокрустове ліжко і утяти з неї все, що суперечить "партійній науці". Бо це не жарт: ще в серпні 1960 року вийшло в Москві число часопису "Вопросы Истории" з такими твердженнями:

"Історична наука була і буде ареною гострої ідеологічної боротьби; вона була і буде класовою, партійною наукою".

Цю директиву партії старали виконати члени совєтської делегації на конгресі в Стокгольмі. Вони мусили показати тим, хто їх послав, що старалися здобути перемогу над "буржуазною наукою". Щоб цього досягнути, совєтські учасники історики вдалися до простіх методів: не навдячи думок, а часто навіть імен істориків вільного світу, з якими їм доводилося дискутувати в Стокгольмі, вони уживалися "спільних виразів" політичної пропаганди і твердили, що комуністична "партійна наука", яку вони звуть "марксизмом - лєнінізмом", — "єтає головним напрямом у світовій історичній науці".

Виконуючи директиви партії, історики з країн совєтського блоку поводитися в секціях і комісіях Конгресу агресивно: перешкождали криком

і шумом промовцям, що висловлювали погляди незгідні з "партійною наукою". Однак цю свою проповідь партійної агресивності звітливим совєтським історикам, зидуюване в "Вопросах Истории", приписує іншим: мовляв, усе було б гаразд, якби на наукових засіданнях не давалося слово "особам, що не мають нічого спільного з наукою (головним чином із числа різних заправданців, що зрадили совєтський наряд та рідний край і пішли на службу до деяких західних "наукових установ)".

В звітленні згадано, між іншим, доповіді проф. М. Чубатого, виглошену на конференції комісії слов'янських студій в Упсалі, біля Стокгольму: "Київська Русь і створення трьох східнослов'янських народів". Не назвавши імені доповідача, не подавши змісту доповіді, автор звітлення пишуть:

"Ця доповідь, що була грубою пропагандою українсько-буржуазного націоналізму, свідчила про повну наукову неписьменність автора". Цікавий читач цього звітлення нічого не довідався, в чім же погнала здогадка "неписьменності" автора доповіді про Київську Русь, як не зможе дізнатися, хто той "заправданець" — український буржуазний націоналіст, що мав доповідь, яка викликала гнів керівців "партійної науки".

Далі із звітлення видно, тому так накупилися представники "партійної науки" і проф. Чубатого: адже ж він заперечував вигадку совєтських істориків, запозичивши з часів царського режиму, про "партуську народність", яка, мовляв, жила в Київській державі і дала початок українцям, білорусам і москвичам. З цієї гіпотези випливає, що совєтські історики "право Москви" на анексію України і Білої Русі, у звітленні написав, що загартання України і Білої Русі москвинськими царями в 17 - 18 вв. не було агресією, а було "боротьбою за повернення земель", утрачених в добу історичного оселення Русів під монгольським ярмом".

Недовдоволення авторів совєтського звітлення про Стокгольмський Конгрес викликали також виступи українського історика П. Феденка в дискусіях з представниками "партійної науки". Таким типом продуктом "партійної науки" був Н. Патагін із Москви, що мав доповідь про політику большевицької партії під час першої світової війни. На критичні заваги професора Феденка Н. Патагін казав, що мав нічого відповісти. Однак, в його обороні виступав звітлення, яке хваць, щоб не давати переваги якимсь індивідуумам чи групам, що не йдуть на компроміс задля приватних отосунків чи цілей, але присвячують себе на служіння для громадського добра і національних інтересів.

Всі ці принципи разом дають високий етичний ідеал, який президент Кеннеді сподівається застосовувати в політиці та адмініструванні.

Американська Рада

Стокгольмський Конгрес, "показав величезні успіхи нашої комуністичної ідеології". З того видно, що делегати із совєтського блоку шукали в Стокгольмі не наукової правди, а тільки нагоди ширити комуністичну ідеологію.

Обсерватор

Чотири пункти президента Кеннеді

У своєму зверненні до легіслатури штату Массачусетс перед своєю інаугурацією п. Дж. Кеннеді окреслив основні принципи, якими керуватиметься його адміністрація.

Перший з цих принципів визначав специфічну роль, яку, як сподівається Кеннеді, відіграватимуть ЗДА у світових справах. Незалежно від того, чи ЗДА шукатимуть цієї ролі, чи вона буде їм накинута ззовні, залишається факт, що тепер З'єднені Держави є наймогутнішою державою в світі, а їхній, як висловився Кеннеді, демократичний устрій править за дороговказ для інших націй".

Це значить, що ЗДА мають завдання і одночасно обов'язок організувати свої внутрішні справи так, щоб це було корисно не тільки для них самих, але й для решти світу. Саме це Кеннеді мав на увазі, коли цитував слова царя Перикла: "Ми не беремо прикладу з інших, але ми самі правимо за зразок для інших..."

У замкнених суспільствах намагання правити за модель автоматично викликає наслідування збоку інших. У відкритих суспільствах, якими є Атені в часах Перикла і Ажені в тепер З'єднених Держави, це означає змагання до досконалості, що має своє серго заохотити інших людей та інші нації. У своїй тоїшній промові президент-елект перелічує вимоги для зменшення цієї важкої мети. Ці аменія — сміливість, справедливість, недоторканість і повага.

Сміливість, в інтерпретації п. Кеннеді, є більше, ніж готовість наражатися на ризик. Вона вимагає, сказав він, витримати "до кінця". Це також вимагає сил витримати на тиску, що державний муж мусить провадити належну політику для добра країни та її людності навіть тоді, коли вона не задовольняє примхи мас.

Щоб визначити, чи його політика добра, державний муж мусить уміти "знавати свої власні помилки, а також помилки інших, мати досвід мудрості, щоб знати, чого ми не знаємо, і досить сміливості, щоб визнати це".

А це приводить нас до третьої вимоги — недоторканості, оскільки цире визнання помилок з одним, якщо не найважливішим, елементом у політичній чесноті. Сюди входить також відвага прийняти, від яких державний муж не повинен відступати ані задля матеріальних благ, ані задля політичної амбції.

Повсята — четвертий принцип. Президент Кеннеді визначав людей посяти, як осіб, що не дають переваги якимсь індивідуумам чи групам, що не йдуть на компроміс задля приватних отосунків чи цілей, але присвячують себе на служіння для громадського добра і національних інтересів.

Всі ці принципи разом дають високий етичний ідеал, який президент Кеннеді сподівається застосовувати в політиці та адмініструванні.

Американська Рада

Стокгольмський Конгрес, "показав величезні успіхи нашої комуністичної ідеології". З того видно, що делегати із совєтського блоку шукали в Стокгольмі не наукової правди, а тільки нагоди ширити комуністичну ідеологію.

Обсерватор

ДЕ НАША МОЛОДЬ?

Росте й виховується в Америці молодь різного національного походження. Це витворило різномудру культуру Америки, яка добрі прикмети використовує, а лихі відкидає. Суспільство, серед якого живемо, можна поділити на дві частини: широкі маси, що за своєю вродою і вмінням користуються з американського добробуту, та провідну групу, здебільша матеріально добре забезпечену людей. Преса ту же часто повідомляє про різні недобрі зяті, а то й злочини, поповнювані молодими людьми, зокрема у великих гамірних містах. Молоді злочини звичайно походять від тих батьків, що залишають своїх дітей без нагляду, або молоді трагедії домашні огнищ спричинені так частими родинними трагедіями. Інакше живе молодь цієї другої успішної верстви. Ця молодь звичайно менше знаєш зодення турбот життя, вона відокремлена опікою від вуличного виховання і всю свою енергію спрямовує на науку, щоб стати інтелектуальними провідниками народу.

Пригляньмося ближче, де наша молодь живе, перебуває тощо. На жаль, здебільша без відповідного нагляду, що спрямував би її до добра. Подумас тоєш, що наша молодь згуртована в різних молодіжних товариствах, Пласт, СУМА, МУН та в інших. Наша молодь емігрує вже понад десять літ в Америці. Значить, старше юнацтво, достояння молодь — це вже тут виховане покоління. Правда, що вони ходять на різні сходни українських товариств, вчать про Україну, але живуть стало серед американської молоді, з якою ділять свою розвагу, своє молодече життя. Та найважливіше — пригляньмося статистиці. В одній плавствій Станції виховання перевели дослід, вибираючи певну групу юнаків — це молодь, яка активно працює у пластовій системі (а щож доперва ті, що не належать до молодіжних націй товариств) і виказалося, що в переті ці юнаки витрачують годин в одному тижні: на Пластові зайняти — 2.2 (це вже з доздом), спання — 64.9, в школі — 36.2, шкільні задачі — 7.6, в церкві — 1.2 і т. д. Коли брати до уваги, що батьки звичайно працюють, то решту вільного часу молодь переводить у чужому середовищі, в чужій культурі. Правда, у нас ще діють суботні школи українства для молодого юнацтва. Мають подібні школи й інші національні групи, зокрема жиди. Ціло їхніх шкіл не лише навчати сухих фактів про країну походження їхніх предків, але навчати молодь взаємно себе шанувати, пізнати, співжити зі собою та вглибитися у дуку й культуру свого народу. Замітне також, що в усіх секцях університетів діють так звані "Нюман Клуби" для студентів католиків з потрійною ціллю: провідник товариства (священник) зобов'язаний в першу чергу дбати про душевний потреби студента, спрямувати його інтелектуальний розвиток в християнський світогляд, а врешті дати змогу студентів перебувати як найбільш в товаристві даної групи студентів, в тому випадку католиків. Тому "Нюман Клуби" мають, крім каплички, до бірну бібліотеку, гарні залі на сходинах та товариські забави з різними улаженнями для розривок і забав. Це не лише згуртовує молодь, але також дає їй можливість зживатися, пізнавати себе, закріплювати світогляд. Існують подібні клуби також для протестантів.

З СОВЄТСЬКОЇ ПРЕСИ

"РОЗКУРКУЛЕННЯ СЕРВІЗ"

Кореспондент "Радянської України" І. Махов пише: "Свинарку радгоспу ім. Оєтровського Фосуну Філіпову за успіхи у вирощуванні синьей ухвалено нагородити срібним сервізом. Обласне управління сільського господарства видало відповідний наказ.

Після цього звичайно відбуваються збори, на яких урочисто вручають подарунок, виглошують промови, бажають відзначити особі здоров'я і успіхів у праці. Так, принаймні, мало б бути. Але цим разом сталося інакше. Ніхто ні е вітан Філіпову з відзначенням почесною грамотою і подарунком. Мало того, Філіпова вісім місяців навіть не знала, що її удостоєно такої чести. Але знав про це директор радгоспу Володимир Дураєв.

Коли привезли сервіз і поклали його в уей кращі на столі, директор подумав собі: "А чому, власне кажучи, мав одержати все це одна Філіпова? Та ж тут більше як два десятки предметів!" І от товариш Дураєв заходився "розподілювати" сервіз. Одному — малі тарілки, другому — великі, третьому — сільничко. Дещо й собі...

Так усе й пороздавав. Вей одержали. Крім — Філіпової. Про те, що П. нагороджено сервізом і що сервіз "розподілено", свинарка довідалася останньою".

БА Т Ь К Н ! З'являється за молоду Ваших дітей з найстарішою, найбільшою й найбільш українською національною установою моєжми Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб заванести їх країну в майбутнє, а наші громади у вільний світ нового світового члена!

нагла потреба знайти приміщення для закритої большевицькою владою ще в березні 1919 р. Академії Мистецтв, майно якої мали винести на вулицю. Нарбут, ректор Академії, за дані Дніпросоюзом гроші купив у власника будинку, Баласного, два приміщення, щоб розмістити там Академію. Угоду підписали 14 жовтня нов. ст.).

Приміщення ці були на першому й другому поверсі в правій стороні будинку — саме в ті, де до переробки, шість років тому, жив Шевченко, відійний художник російської Академії Мистецтв. Тепер там розмістилися, хоч і в біді, Українська Академія, повисши на дверях невеличкий, нормний по жовтому тлу, вписку: "Українська Академія Мистецтв". На першому поверсі містилася канцелярія, бібліотека частинною свого помешкання; його вітальня правила одночасно за його майстерню графіки, а кімната Модзалевського була одночасно й кімнатою Ради Професорів та приймальною ректора).

Почалися осінні дощі; даляно перемонтований дах протікав і вода протікала через стелю. Найбільш діряк закрив фанерою, проте цього було недостатньо. Розвинулася вогиєсть, а в наслідку її домовий грибок.

*) М. Вурачек. Спогади про Г. І. Нарбута. Вісник, 1927, ч. 1.

УКРАЇНСКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК (ВУАН) ШЕВЧЕНКО

Річник 8/9 (12)

В. НАВЛОВСЬКИЙ ДИМ, В ЯКОМУ ШЕВЧЕНКО ПЕРЕБУВАВ У 1859 РОКІ В КИСІ

Шевченко жив у домі о. Ботвиньовського, як почесний гість, на першому поверсі) приблизно один тиждень — до 7 серпня. Вдень він малює ескіз у хаті, а більше ходив по місту — сам або зі своїм поручителем, підвидаючи приятелів, найчастіше Сошенка, що жив з дружиною поблизу, коло Синього базару, й товариша ще з Академії. Гудовського, що мав свою фотографію на Хрестинський (згодом — Думський) площі, з невеликою компанією, вільний випику та закуску, на природу — за Дніпро, про що стали ходити по місту перекручені чуття (вор. ланки М. Чалого). Бувало, що він, лишаючися в хаті без Ботвиньовського, під впливом сумних думок про своє нелегке садиство, шукав забуття в чарці: Ф. Лобода), прихиливши до Ботвиньовського з господарем, знайшов Шевченка, як той, випивши, слав на повітрі, коло

воріт (це, здається, було його улюблене місце — (пор. у Чалого).

Увечері приходили побачити Шевченка знайомі й приятелі, між іншими — Сошенко, господар частував їх, і компанія засиджувалася часом до світанку. Одного такого разу Шевченкові не сподобалося щось і він захотів піти з дому. Ботвиньовський, маючи Шевченка на своїй поручі, не пускав його й замикав браму. Нарешті Шевченко переконав господаря і той його випустив. П. Зайцев) пояснює це присутністю в компанії Аскоченського, якого Шевченко не терпів. Проте, в опублікованих спогадах В. Аскоченського про Шевченка такого епізоду не знаходимо.

7 липня 1859 р. Шевченкову справу *) вирішено і він переїхав спочатку до Гудовського, в якого пробував кілька днів, а потім на Приорку, де жив до свого від'їзду з Києва 13-го серпня**). М. Чалий помилково відносить життя Шевченка на Приорці до самого початку його перебування цього року в Києві.

Через кілька років будинок о. Ботвиньовського був проданий за борги***). Новий власник не мів нічого до кінця 1890-их років, коли в Києві почалася будівельна гарячка. Тоді обидва будинки зроблено двоповерховими, поширено, з'єднано над ворітими в один будинок і все обкладено цеглою. Побудовано сходни на другий поверх від дверей; що тепер йшли на вулицю (за часів Ботвиньовського ахід до будинків був зі двору, в який проходили через браму). Сходни були прибудовані до того будинку, в яким жив Шевченко.

*) Павло Зайцев. Життя Тараса Шевченка. Нью-Йорк — Мюнхен, 1955.

В 1917 році до Києва переїхав з Петрограду Георгій Нарбут. Він майнав собі помешкання на другому поверсі цього будинку, ліворуч від воріт. Нарбут оселився там з родиною в грудні 1917 року), в той час, коли весь порикуз у працю в щойновідкритій Українській Державній Академії Мистецтв.

Закоханний в українським барокко, Нарбут був у захопленні від того, що живе за кілька кроків від славетної брами Рафаїла Заборозького в мурах навколо Софії, що з його віком видно садибу Софійського собору з пишню - бароковим митрополітичним домом і з самим собором. Нарбут уприся адміністрацію Софійської садиби ссилати суше дерево в митрополітичному садку, яке псувало йому вигляд на Софію**).

В березні чи в квітні 1918 р. Нарбут поділявся своїм помешканням із Вадимом Модзалевським, що приїхав тоді з Чернігова.

Мешкання Нарбутів стало місцем, де була більшість українських мистців, мистецтвознавців, письменників, істориків та інших культурних діячів Києва в 1918 - 1920 роках. Найчастіше бували Павло Зайцев, Данило Шербаківський, Юхим Михайлів, В. Прокопович, Федір Ернст, Микола Зеров, К. Шероцький, Сергій Єфремов, Леся Курбас, колеги-професори Академії Мистецтв та студенти майстерні Нарбута в Академії. Люди топилися у Нарбута завжди; він любив голосне товариство і залюбки виконував свої роботи на людях, працюючи тим краще, чим голосніший був гамір гостей***).

В жовтні 1919 року, за деніківської окупації, виникла

*) Ф. Ернст. Г. Нарбут. Київ, 1926.

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

З ПРОБЛЕМ РІДНОШКІЛЬНОЇ МЕТОДИКИ

Якось втерлося переконання, нібито тривалість набуття знань залежить виключно від того, чи мають учні добру чи злу пам'ять. Це не зовсім вірно. На тривалість впливає радше спосіб засвоєння і закріплення знань, як індивідуальні різниці у вартостях пам'яті. Активність учня під час лекції, його зацікавленість у засвоєнні нових відомостей, його інтенції, а також активність в процесі спостереження грають поважну роль у закріпленні матеріалу. Також подавання нових відомостей живим, різноманітним, а не одноманітним і нецікавим способом, довше та всебічніше пророблення вивченого матеріалу, активні різні побіжні засоби (фотографії, кольорові рисунки тощо) та участь у цьому процесі різних почуттів — мають поважний вплив на закріплення матеріалу. Цих і подібних засобів треба вживати залежно від обставин, бо надмір побуд не злишній, а навпаки, вони сприяють сприйняттю. Треба завжди пам'ятати, що нові відомості лише тоді швидко й краще закріплюються, коли пов'язуються з тими, що вже відомі, з тими, які учень вільно диспонує.

Деколи й поруки рук можуть допомогти.

Якщо втерлося переконання, нібито тривалість набуття знань залежить виключно від того, чи мають учні добру чи злу пам'ять. Це не зовсім вірно. На тривалість впливає радше спосіб засвоєння і закріплення знань, як індивідуальні різниці у вартостях пам'яті. Активність учня під час лекції, його зацікавленість у засвоєнні нових відомостей, його інтенції, а також активність в процесі спостереження грають поважну роль у закріпленні матеріалу. Також подавання нових відомостей живим, різноманітним, а не одноманітним і нецікавим способом, довше та всебічніше пророблення вивченого матеріалу, активні різні побіжні засоби (фотографії, кольорові рисунки тощо) та участь у цьому процесі різних почуттів — мають поважний вплив на закріплення матеріалу. Цих і подібних засобів треба вживати залежно від обставин, бо надмір побуд не злишній, а навпаки, вони сприяють сприйняттю. Треба завжди пам'ятати, що нові відомості лише тоді швидко й краще закріплюються, коли пов'язуються з тими, що вже відомі, з тими, які учень вільно диспонує.

Мас значення також темп викладу: він не повинен бути швидким і занепокоєним (запам'ятовування розпорошує увагу). Добре утримується також темп, в якому викладає, ритмічність, ритмічність чи інтересна цілість; відомо, що цікаве оповідання краще утримується в пам'яті, як докладний опис якогось предмету.

Учитель не може забувати й про те, що відомості учнів спираються на часові сполучення; якщо їх не повторюються, то не закріплюються, тоді вони вигасають, блукують, затираються. Це занепокоєння виступає особливо тоді, коли нові сполучення недостатньо сильні і коли повторюються наразі забагато тих сполучень, а так воно буває на всіх лекціях. Чим раніше й частіше повторюється матеріал, тим менше треба часу й зусиль, щоб відновити вивчений матеріал і досягнути бажаного ступеня закріплення. Тому раціональна метода утримання відомостей вимагає, щоб перше повторення новонабутих відомостей відбулося якнайшвидше; дослідження свідчать, що найшвидше й найбільше.

Обов'язком учителя є подати учневі всі завдання для найбільш раціонального вивчення і закріплення матеріалу. Крім згаданих раніше завдань, треба учням звернути увагу на економічну організацію їхньої праці. Плануючи вивчення чи повторювання, треба звернути увагу на умовини, які сприяють кращому закріпленню, а саме:

- 1) добре і раціонально укласти підготовлені потрібні для праці матеріали, заздалегідь навчання речі, приладдя тощо;
- 2) робити малі перерви в навчанні;
- 3) вивчати не механічно, а із зрозумінням того, що вивчається;
- 4) в міру можливості переробляти по черзі в той самий день такий матеріал, який найменш міг собою пов'язаний чи найменш один з одного подібний;
- 5) при повторенні підходити до вивченого матеріалу з зовсім іншої точки, як попереднього разу, постійно змінювати ціль повторювання (указати контрольні питання, перевірити прогалини в опанованому матеріалі, повторювати не по черзі, одне за одним, а за певними проблемами й ін.);
- 6) повторювати постійно, а не лише перед іспитами.

Е. Ж.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Створення драматичного театру в Нью Йорку

На ґрунті ньюйоркського Осередку СУМА постає вишкільний курс драматичного мистецтва з метою сформування кадрів молодих театральних сил, а в подальшому, організувати постійний театр в Нью Йорку.

Заставляючи до цієї новини ширші коментарі зайві. Потреба драматичного театру в метрополі така нагальна і дошкульна, що справу вже стільки разів різноманітно обговорювали і на сторінках преси і на публічному форумі, що немає потреби в цьому нікого переконувати.

Ідея створення театру драматичного курсу виникла з факту, що дотеперішні спроби створити театральну групу з професійних акторів, що працювали ще на кращих та творчих сценах, кінчалися невдачею. Діюча на цьому терені постійна театральна студія з молодими акторами, все ж проблеми діючого театру, після дуже вдалих спроб, не вдалося, не розв'язала.

Тож і залишилася єдина можливість реорганізувати по останню ідею, цим разом на здоровій, організованій сукупності акторів, які є власне СУМА. Притягнути до виконання найталановитіший елемент молодого і середнього віку з різних організаційних середовищ і вишколювати, дати йому фахову, енергійну керівництво, а там і пустити сформований таким чином театр в дію.

Ці рідкі виходи на сторінки нашої преси з метою поінформувати ширший загал про деякі потреби згаданого почину і піддати їх прихильній дискусії. Немає сумніву, що всі корисні думки і поради з боку дискусії, ініціатори цього почину, розглядаючи з найбільшою увагою і вдячністю. Сидіти, чого не брати, мовляв, до уваги, то тих "роз'яснень" голосів, що покликаються на всілякі прецеденти, якісники труднощів і інші обставини до раджування не хатяться за ризиком діло. Такі суспільні дороздуми будуть непереможні, тоді, коли ініціатори діло не йдуть по маслі задумів, лиш по груді непереможних труднощів і найбільших труднощів.

Початкові інформації обмежуються до того, що складаються з наступних пунктів:

- 1) Консолідація власті призначення над тим, щоб француськими техніками в спеціальних різних ділянках заступити бельгійських, у зв'язку з нагальною потребою проти Бельгії та постановою Ради Безпеки ООН, вказуючи на те, що Бельгія є членом НАТО, а Франція — членом НАТО, а тому, щоб уникнути конфлікту, Конго, Конголіські комуністи з уряду Габенгі користуються також бельгійськими французами, але це комуністичні "спеси" і їх Москва й Об'єднані Нації не рухають.

Подвійний Золотий Ювілей о. М. Винницького в Лос Анджелес

Дуже милі хвили пережили парохіяни туселючої української католицької церкви Родження Пр. Діви Марії, вітаючи свого душпастиря о. Миколу Винницького з радісним святом 50-літнього ювілею його священства в дні 16-го січня 1961 р.

Веч. о. Микола Винницький був довгі літа парохом в Губичу Великій в Тернопільщині. Слов'янським ревно і з пошаною свої душпастирські обов'язки, зазнав багато прикрас і перелетів від польської влади за Польщу, а потім і від більшовиків, де кожна хвиля була наразенням на розстріл або на вивіз. Та не було то можливою для о. Миколу Винницького, бо ще за російської окупації під час першої світової війни приходилося йому укриватися по хатах від російських царських жандармів та хоронитися від вивозу на Сибір.

Як емігрант по другій світовій війні о. Винницький з родиною прибув до Лос Анджелеса, де повинен обов'язки соотрудника в тут. українській католицькій церкві.

За згаданим вище золотий ювілей священства о. Миколу Винницького зійшовся ще з другим золотим ювілеєм — 50-літнім ювілеєм його подружжя, що припав на жовтень минулого року. Свято відбулося в надзвичайно милій та вартісній атмосфері, в приватності вірної дружини ювілянта — Антоніни Винницької, дітей і вуйків та численних друзів — парохіян. До святочного настрою причинилися чудовий сценарій, багато цвітів в кіннати та в горді, спів пташок за вікном (в Каліфорнії все цвітуть квіти і співать пташки), що мішався з веселим щебетом маленьких вучок Лесі та Христі. Не диво, слюзи радости тремтіли в очах щасливої пари ювілянтів.

Та нема рож без колочок. Надірване здоров'я і недуга не дозволяють о. Винницькому виконувати далі його душпастирські обов'язки. Та серця його парохіян — друзів все будуть при нім як і дотепер.

С. К.

Лист дітей Плейнфілду до ЗУАДН-у

Дорогий ЗУАДН-у!

Ти великий трудний перемагаєш, але баба заверюха така не перемагає. А вона цього року сильно гуляла, вазившись в обійми з дідом Морозом, і то акраз роді, коли був час колядувати. Тому ний тобі не воля буде, що цього родіна ко-ляда нам не вдалася так добре, як минулорічна, бо підляки 18 доларів. Ми діти з Плейнфілду, Н. Дж.: Євгенета, Настуля і Маруся Лопатини. Тирса Дібайло і Дарці Геча щиро тебе поздравляємо і на другий рік знов колядувати на твої потреби обіцяємо.

Н. Д.

Уряд вимагає збільшити фонди на поборювання злочинності

Вашингтон. — Президент Кеннеді звернувся до Конгресу з прохання збільшити фонди для департаменту справедливості на успішніше поборювання організованої злочинності і злочинів нелітніх. Збільшена сума має йти на те, щоб можна було затримувати більше число прокурорів. На цю ціль збільшити мають фонди на \$540,000, а на успішніше поборювання злочинів малолітніх пропонують збільшити федеральні видатки на \$618,000. Ці гроші мають служити на те, щоб 5,000 нелітніх злочинців, які перебувають у федеральних інституціях, можна було перевиховувати в тому напрямі, щоб вони могли зійти на волю.

Президент західно-німецького державного банку д-р Карл Влессінг буває-то проти підписування на 20% вартості німецької марки, але міністер народного господарства д-р Людвіг Ерхард настійно на неї. Влессінг заперечив, на чому б він планувати іти на дім, сніз цього приводу.

Увага! ЕЛМАЙРА, Н.Й. Увага!

В неділю, 12-го березня 1961 р.
о год. 2-й по полудні

в парафіяльній залі при 1222 Lackawanna Ave.
ELMIRA, N.Y.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

271 Відділу Українського Народного Союзу
ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття Зборів
2. Привіт від гол. канцелярії — мгр. І. СКОЧИЛАС
3. Звіт Управи з діяльності за минулий рік
4. Дискусія і ухвалення резолюцій
5. Вибір нової Управи
6. Висноски і записки

На Зборах буде присутній з доручення головної канцелярії — мгр. І. СКОЧИЛАС, організатор УНСОУ. Просимо всіх Членів взяти участь у цих Зборах.

УПРАВА ВІДДІЛУ

Увага! ТРЕНТОН, Н. Дж. Увага!

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
ДОМУ, ІНК.

В ТРЕНТОНІ
— відбудуться —

в неділю, дня 12-го березня 1961 р.

в 4-й годині по полудні, в залі "Sokol Hall" при 697 Centre St., в Трентоні.

До участі в Зборах запрошуємо усіх прихильників У.Н.Дому в Трентоні.

Присутність Членів обов'язкова!

ТИМЧАСОВА УПРАВА УНД

Курортський і Бачинський
Не забули той дини:
Це ж надходить надтягають
Всіх Тарасів ім'янина!

В день Тарасів святого
Хай живуть нам всі Тараси!
Хай, здорові, споживають
К & В шинки й ковбаси!

Календар нам показує

що св. Тараса припадає в святу п'ятницю, тому й вигідно буде перекласти ім'янина на суботу та наперед придбати собі ці знамениті м'ясні продукти

— у —

двох крамницях
знаної української Фірми

K. & B.
Meat Market, Inc.
NEW YORK, N. Y.

128 FIRST AVE. 166 AVE. "B"
Between 7th & 8th Sts. Between 10th & 11th Sts.
Tel.: GRamercy 7-0344 Tel.: CAAnal 8-5590

Драматична Студія при Осередку СУМА
ім. ген. хор. Т. ЧУПРИНКИ в НЬЮ ЙОРКУ
продовжує
набір студійців

ЗАПИСИ до Студії відбуваються кожного вечора від 7 до 9-ї год. в будинку УТА (2. Е. 79 вул., Н. Й., третій поверх) відбувається Чергова доповідь з цілду, присвяченого СОТИМ РОКОВИНАМ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА!

ПРИЙМАЄТЬСЯ зголошення кандидатів у віці: жінок — 15-28; чоловіків — 16-30.

ВІДКРИТТЯ курсу відбувається в неділю 12-го березня 1961 року о год. 2-й по пол. в будинку Осередку СУМА в Нью Йорку.

УПРАВА

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
у США
ІНСТИТУТ ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВА

Повідомляємо, що в НЕДІЛЮ 12 березня 1961 р. о 6-й год. веч. в будинку УТА (2. Е. 79 вул., Н. Й., третій поверх) відбувається Чергова доповідь з цілду, присвяченого СОТИМ РОКОВИНАМ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА!

Юрій ЛАВРЕНКО — "ШЕВЧЕНКО І КУЛІШ"

Наступні доповіді відбуватимуться 23 квітня ц.р.:
Петро Одарчиш — "Шевченко і Леся Українка"
А. Третьяковський — "Шевченко і Коцюбинський".
Вхід вільний. УВАН у США

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА КАТЕДРА СВ. ВОЛОДИМИРА
160 Захід, 82 вул., в Нью Йорку

На вшанування сторіччя смерті ВЕЛИКОГО КОВЗАРА УКРАЇНИ
ТАРАСА ГРИГОРОВИЧА ШЕВЧЕНКА
в неділю, 12 березня 1961 року о год. 10:30 ранку

Високопреосвященніший Архископ МСТИСЛАВ відслужить Божественну Літургію і Панахиду по бл. п. ТАРАСОВІ з участю Духовенства.

ПАНАХИДУ муз. К. СТЕЦЕНКА співатиме КАТЕДРАЛЬНИЙ ХОР під диригентурою Проф. В. ЗАВІТНЕВИЧА

Того ж дня о 2-й год. по полудні в залі Катедри відбудеться
ШЕВЧЕНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ

Реферат виголосить Ред. М. СТЕПАНЕНКО

В мистецькій частині: Фрагмент із 2-ї дії опери "Катерина", муз. М. Аркаса

КАТЕРИНИ — Пані Марта КОВРИН-КОКОЛЬСЬКА
РОЛІ виконають: МАТЕРІ — Пані Ганна ШЕРЕН
БАТЬКА — Пані Ігор ЗАМ'ЯТИН

В КОНЦЕРТНОЇ ЧАСТИНІ візьмуть участь, крім названих Артистів, Пані: Олена ЗАМ'ЯТИНА, Нина ГАЛЮН, Лариса ПАЛІВОДА; Панни: Ольга ВАСИЛЕНКО, Алла НОВИЦЬКА, Оксана ШПІРКУ і Пані Юрій ФЕДОРІВ. Декламції з "Ковзаря" — пані Леся МАРУЩАК і пані Микола ДЗЯБЕНКО. Докладніше в програмі.

До численної участі в Богослужіннях і Академії широко запрошуємо всіх Українців!

о. Протопресвітер Л. ВЕСОЛОВСЬКИЙ — настоятель
Г. МАРЧАК — Голова Парафіяльного Уряду.

Неділя, 12-го березня 1961 — год. 2:00 по пол.

на гриці при 29-й і Clearfield — у ФІЛАДЕЛФІ

— відбудеться —

ДРУГА РУНДА ЗМАГАНЬ ЗА ПРОФ. ЧАШУ ЗЛА
УСТ "ТРИЗУБ" — UNRIK TRUCKERS

Обидві дружини виступлять у своїх НАЙКРАЩИХ СКЛАДАХ.

Заходом Т-ва "Самопоміч" в Нью Йорку
АНСАМБЛЬ АКТОРІВ ЛЕГКОГО ЖАНРУ
під кер. ВОЛОДИМИРА ШАШАРОВСЬКОГО виставить
в СУБОТУ, 11-го БЕРЕЗНЯ 1961 р.
в залі JUNIOR HIGH SCHOOL, при Еве. "В" в НЬЮ ЙОРКУ

В НЕДІЛЮ, 12-го БЕРЕЗНЯ 1961 р. Год. 2:30 по пол.

на гриці Укр. Спорт. Майдану — при 31-й Еве. і 124 вул. — College Point, L. I.
— відбудуться —

МИСТЕЦЬКІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ
УСК НЬЮ ЙОРК — НОТА S.C.

ПЕРЕДЗМАГ: Год. 11:30: УСК Юнйорс "А" — Deutsche Ungarn Юнйорс
Год. 12:45: S. C. НОТА Ресерва — D.S.C. Brooklyn Ресерва.

ДОЗІД на площу авто: 34 вул. Midtown Tunnel на Long Island Express Way та прямо Rodman St., Flushing, а далі Lawrence St. до 31-й Еве. далі.

МИ ЙДЕМ ВПЕРЕД!

Увага! Всі танцюристи Нью Йорку й околиці! Увага!

Перші лекції українського танку переведе особисто Василь АВРАМЕНКО

СУБОТА, 11-го березня 1961 р.

в новій Студії при 12 Іст Сейнт Марк Плейс, Нью Йорк
Запис і перша танкова лекція від год. 3-5 по пол.

ФІЛЬМ: ТРІОМФ УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ
Два сеанси: 5:30 і 7:30 вечора

НЕДІЛЯ, 12-го березня 1961 р.

Запис і танкова лекція від 8-5 по пол.

ФІЛЬМ: МАРУСЯ ("Ой, не ходи Грицю")
Два сеанси: 5:30 і 7:30 вечора

Н. Каліна
К. Назаревич

ДОРОГІ УКРАЇНЦІ: Василь АВРАМЕНКО погодився стати в Нью Йорку і приступити до підготовки великого фестивалю Українського Танку. Ініціатори цього почину, що лічаться в столиці Джорджа Вашингтона, Філадельфії, де починає Дзвін Свободи, а скінчаться на славному Бродвеї в Нью Йорку.

Тому Управа Студії звертається до всіх українських організацій і до всіх української молоді, починаючи від дітей від 3 років і їдн-чати на дорослих до 50 років життя, щоб узяти масову участь в танкових лекціях, які провадитиме особисто Василь АВРАМЕНКО при допомозі інструкторів.

Всіх, хто хочуть бути інструкторами, як також колишніх танцюристів, хто хочуть відсвятити своє життя, просимо записуватися на нову адресу: 12 Іст Сейнт Марк Плейс (8 Стріт), телефон AL 4-7655.

З огляду на те, що плануються також спеціальні картини, просимо режисерів, акторів, диригентів, аматорів-бандуристів і взагалі мистецькі сили до співучасті.

Н О В И Н А : До нас зголосяться в повному складі славна ТАНКОВА ГРУПА з Трентону, Н. Дж., що є під проводом Дмитра НАДРАГІ і адміністратора Олексія ПЛІЩУКА, зайнявши свою готовність брати участь у виставах і виступах. Вітаємо їх щиро!

УПРАВА СТУДІЇ

КОМЕДИЮ на 3 дії — КОНИЧ-ЛИСЕНКА
ТРІОМФ МЕДИЦИНИ

Постава — ВОЛОДИМИР ШАШАРОВСЬКИЙ
Декорації — ІВАН ЧИЖ
Сцена і світла — ОЛЕКСАНДЕР ГРАНАТ
ПОЧАТОК — год. 6:30 веч. ВСТУП — від \$2-\$5

Дохід призначений на цілі Школи Українознавства у Нью Йорку.

Вистава п'єси „Ой видно село“

29-го січня ц. р., силами осередку СУМ-а в Твин Сіті, під проводом артиста українського театру п. Михайла Мірзи поставлено драму на три дії Миколи Нагірного з часів визвольних змагань 1917-20 рр. „Ой видно село“. В п'єсі брали участь 11 осіб.

Вистава відбулася в залі школи св. Константина. Присутніх могло бути більше, але ціне те, що були діти і молоді на виставі.

Артисти прекрасно знали свої ролі, зміна декорацій, малював її сам режисер п. М. Мірза, це зайняло багато часу. Дуже добре виявилися в своїх ролях: Остап — Святослав Мірза, Василь і Галі — Богдан і Нелі Дмитрішини, Петра — Юрій Нікіфорук, Грися — Д. Мандибор, Гаркаво — М. Маніа Муха, не кажучи вже про матір Христу, яку грала артистка пані Марія Мірза. Гарно — чути воїни друга відслова П-ої дії і вся третя дія. В залі чулися хлипання. Це доказ — що гра акторів дійшла до глядача.

Що є цінне в цій виставі? Ознайомлення з історичними подіями, п'єса заставляє дитину думати. — Наші діти є

дітьми епохи ракет і модерної зброї, і доброї медичної обслуговки. Для них було трохи смішно дивитися, що наші воїни мали різний одяг, неоднакову зброю, не мали жадної медичної допомоги, крім перев'язочного матеріалу і то в недовідній кількості.

Ось тут батьки мають нагоду висвітлити своїм дітям, чому так було. Було б добре, щоб українські школи в Твин Сіті не стояли осторонь і організували колективні відвідування таких вистав. Тоді наші діти зрозуміли б, чому українські юнаки жертвували собою, і чому ми опинилися на еміграції.

Моїм побажанням є, щоб мов прохання до всіх акторів Твин Сіті, а їх є чимало, організували український театр в Твин Сіті.

Передайте сповідання молоді і допоможіть нам виховати наших дітей в українському патріотичному дусі.

Щира подяка режисеру п. М. Мірзі з родиною, а також і всім учасникам, що не дивлячись на всі труднощі, зачали велике діло — організували драматичний гурток.

Валентина Єрмоленко

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

Заходом Інституту Шевченківства при УВАН у ЗДА відбудеться в неділю, дня 12-го березня ц. р., в залі Українського Інституту в Америці при 2 Іст 79-й вул. у Нью-Йорку, о 6-й веч. чергова доповідь з циклу, присвяченого сотим роковинам Тараса Шевченка, що її читатиме Юрій Лавринович, п. н. „Шевченко і Куліш“. Наступні доповіді — Петра Одарченка „Шевченко і Леся Українка“ й А. Т. Рембо в епоху „Шевченко і Коцюбинський“ відбудуться в неділю дня 23-го квітня ц. р.

Дирекція Інституту Українського Народного Союзу в Нью-Йорку повідомляє, що 12-й цикл викладів

відбудеться в суботу дня 11-го березня від год. 2-ої по полудні в домі НТШ при 382-384 Бест 13-й вул. у Нью-Йорку. У програмі передбачені виклади з Шевченківства, етнографії і найновішої історії України.

В травні цього року буде відкрита в Нью-Йорку виставка місцевих творів мистецтва Сестри Борачка та скульптора Григорія Крука. Обидва мистці вже протягом кількох місяців працюють з великим запалом й інтенсивністю, при готуючи для цієї виставки свої старі і нові твори. Вони мають особливу прибутку до Нью-Йорку на 20 травня ц. р. саме на день відкриття виставки.

Теодор Богдан Ступницький

(Здоров'я ступнів магістра фізичного виховання)

Щоб щось здобути в житті, то мусить Доложити максимум зусиль. Прикладом на це є Теодор Богдан Ступницький, який приїхав до Америки в 1949 р., а в 1955 р. закінчив учительський коледж в Корнеллі, Н. Й., і почав викладати в тому ж році в Нью-Йорку, Н. Й. Рівночасно займався на вищій студії відділу фізичного виховання в Сиракузькому університеті та в січні ц. р. здав кінцеві іспити і здобув звання магістра.

Теодор Б. Ступницький

Теодор Б. Ступницький планує замешкати в місцевості з більшим українським середовищем, і наші осередки напевно зможуть скористати з його послуг, як кваліфікованого учителя в ділянці фізичного виховання. Його особистість цікава ще тим, що він широко цікавиться спортивним життям, і його ім'я часто зустрічаємо між нашими спортивними змаганнями.

Панство Теодор Б. і Марія Ступницькі від 1950 р. є членами 39-го Відділу УНСОЮЗУ

в Сиракузах, Н. Й., і з нагоди закінчення його студій складалося гратуляції і бажання найкращих успіхів у його вчительській і громадській праці.

І. П.

Конференція СУСТА в Дітроїті

18 і 19 лютого ц. р. відбулася в Дітроїті у Бейн Стейтському університеті чергова Конференція Союзу Українських Студентських Товариств Америки. Конференцію запланувала і перевела Управа СУСТА; господарем Конференції була Українська Студентська Громада в Дітроїті.

На Конференції виголошено ряд доповідей на загальні теми: „Участь студентства в будівництві української держави 1917—1920 рр.“ та „Діяльність українського студентства в ЗДА“. Окремою, додатковою доповіддю була доповідь „Сучасна Україна і політика визволення“.

В суботу, 18-го лютого виголошено такі доповіді: „Відношення студентського загалу до Фонду Катедри Українознавства“ — Степан Хемич, президент ФКУ; „Політична ситуація на Сході Європи в сак будови Української Держави“ — Ігор Іванюк (УСГ — Дітроїт); „Стан української державної самооборони — бій під Крутами“ — Зенон Голубець (УСГ — Клівленд); та „Ідея і значення Крута для нашого покоління“ — Тарас Матійчук (УСГ — Шікаго). В неділю, 19 лютого виголошено доповіді: „Сучасна Україна і політика визволення“ — Константин Савчук, президент СУСТА; „Діяльність СУСТА на зовнішньому фронті“ — Іван Вичар, голова Комісії Зовнішніх Зв'язків СУСТА; „Культурно-освітня діяльність СУСТА“ — Богдан Федорак, голова Комісії Культ. Освітніх Справ СУСТА; та „Студентство — частина українського суспільства в ЗДА“ — Константин Савчук.

На Конференції було присутніх 80 студентів і старших громадян. І в суботу і в неділю після доповідей відбулася цікава і жвава дискусія, в якій брали участь, між іншими, такі особи: Е. Перейма, д-р М. Дужий, З. Голубець, д-р М. Клишшин, М. Кравчук (голова ТУСМ-у), В. Питьгаль, д-р Г. Голд, М. Григорчук, Д. Гуляк та інші. Конференцію проводив Богдан Федорак. В суботу, 18 лютого УСГ — Дітроїт влаштувала товаришеский вечір.

А. Б.

Вісті з Ст. Петербург, Флорида

Майже чотири роки минуло, і також колись були на п'як на західній бережці Флориди в Ст. Петербургу, маленька група українців, за допомогою часопису „Свобода“ віднайшлися і організувалися в одну громаду.

Два роки громада сходилася, радилася, кілька разів вислала ленту на голодуючих братів в Європі. Мріяли про свою домівку-церкву, Відділ УНСОЮЗУ й т. п.

З деяких причин, громада припинила діяльність, тому члени збайдужіли, а в організації зісталися кілька урядників з невеличкою касою.

Перед Різдвами Святими, заїхав сюди з Мямі український православний священник о. Петраш. В короткій часі віднайшов кілька симпатиків і в свята пішов кохувати на церкву. Урядники з вище згаданої громади набрали охоти.

Всім же дуже сподобалося. Є надія, що українська громада в Ст. Петербургу піде скоршим кроком вперед.

Мих. Похмурський

О. Петраш відслужив першу Службу Божу в неділю по Богоявленню 22 січня і посвятив воду в „Гудвіл Чесел“. Підприємство це відступилося капищо без найменшого винагородження. Тепер Богослуження відбуваються щонеділі в 10 годин раню. О. Петраш править всі Богослужби по старославянськи, подібно як українці-католики, з тою різницею, що задушу архієпископа Атанасія, а не архієпископа Богдана.

Всім же дуже сподобалося. Є надія, що українська громада в Ст. Петербургу піде скоршим кроком вперед.

Мих. Похмурський

ЗДОРОВІТЬ НА ВЕЛИКДЕНЬ

ПРИЯТЕЛІВ І ЗНАЙОМИХ

Прегарними

КАРТКАМИ

в кольорах, з гарними українськими святочинними побажаннями.

КАРТКИ ВИГОТОВЛЕНІ НА ПІДСТАВІ ОРИГІНАЛЬНИХ ВІЗІТІВ ЗНАЙОМИХ УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ-МАЛЯРІВ

Найбільший вибір у Книгарні „СВОБОДА“

Ціна — 10 ц. за штуку

Svoboda Book Store

83 GRAND STREET JERSEY CITY 3, N. J.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вузка громада, Ваша установа! Місячні вистави, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини, Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язковою, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходьте усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кравчу долю. На місячні збори обов'язково приносите свої виклади і викладові книжечки, вирішуйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На різних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовців, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходьте точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

СУБОТА

11-го БЕРЕЗНЯ, 1961 р.

НІО ПОРК, Н. Й. — Квартира збори Т-ва „Дістер“, Відділ 361, о год. 8-й веч. у власній квартирі при 119 Ave „A“ в Нью-Йорку. — Екзекутива.

НІО ПОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва св. Володимира, Відділ 130, о год. 8 веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст. 7 вул. — І. Маліч, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва Дарашинича, Відділ 275 о год. 7-й веч. в церковній залі. — Управа.

НЕДІЛЯ

12-го БЕРЕЗНЯ, 1961 р.

НІО ПОРК, Н. Дж. — Збирання викладок у Т-ві св. І. Христителя, Відділ 76 від 12-ої год. вполудне в Українській Центральній при 183 Вільям вул. Можна теж вплачувати в секретаря при 145 West End Ave. — Уряд.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Т-ва св. ап. Петра і Павла, Відділ 102 зараз по Співанській Ст. Вокій в церк. залі при 2280 W. 7th. — М. Вобечко, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Т-ва св. Василя Великого, Відділ 364 о 12 год. вполудне в УНДО при 3161 East 93 St. — В. Влада, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва Українська Січ, Відділ 182 о год. 2-й по пол. в парадній залі при 45-47 Hope Ave, Пассейк. — М. Філь, секр.

Уряд заповідає гострішу контролю над несумлінними платниками податків

Вашингтон. — Президент Кеннеді просить Конгрес про збільшення видатків на те, щоб урядовці податкового уряду могли гостріше контролювати тих несумлінних платників податків, які складають невірні податкові заяви. Президент Айзенгауер зажадав бун на бюджет податкового уряду \$ 449,800,000, а президент Кеннеді просить збільшити ту суму на \$ 7 мільйонів в новому бюджеті, що починається 1-го липня 1961-го року. Головний податковий комісар Мортімер Кеплін заявив, що він накаже гостру контролю податкових заяв, бо деякі платники податків відтворюють собі від зароблених сум забагато від оподаткування. Комісар Кеплін заявив, що несумлінні платники податків можуть відповідати за свої невірні заяви до шести років назад. Контроль податкових заяв відбуватиметься навіть і то-

Дивіденди 4% річно

платить від вложений грошей два рази в році

СІЧЕНЬ — ЛИПЕНЬ

SELFRELIANCE (J. C.) FEDERAL CREDIT UNION
136 Essex Street — Jersey City, N. J.

СІЛАДАТИ І ПОЗИЧАТИ ГРОШІ НАЙКОРИСНІШЕ
в ФЕДЕРАЛЬНИЙ КРЕДИТОВИЙ КООПЕРАТИВІ

„САМОПОМІЧ“

в ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж.

Кооператива приймає викладки-ощадності і платить ВИСОКУ ДИВІДЕНДУ. При викладах БЕЗПЛАТНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЖИТТЯ. Удільне ПОЗИЧКИ скоро і на догодних умовах, на протязі 5 років. При позичках низькі відсотки і БЕЗПЛАТНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ в разі нещастя або непрацездатності до висоти позиченої суми.

За інформаціями клієнтів:

JERSEY CITY — DE 3-5348; OL 6-4549
PASSAIC — PR 9-0227

Голосуйте в цілі вписання дивіденди за 2-го ПІВРІЧЧЯ 1960 року. Подавайте кожноразну лямку адреси.

ПРАЦЯ

● HELP WANTED FEMALE ●

ПРИВІРАЛЬНИЦІ до чищення б'єр в офісних будинках, постійна праця, добра платня.

ACE CLEANING CO., 307 5th Ave. (близь 31 вул.) NYC, кім. 1306, зголошення по 1-й по пол.

MISCELLANEOUS

МОДЕРНА ПЕКАРНЯ

Cypress Hills, Brooklyn \$1,200 тижнево. Добре поставлений бізнес; відпов. для родини або друзів. Треба оглянути, щоб оцінити.

Tel.: AP 7-1531

В неділі закрито.

BAKACI

MIAMI — FLORIDA — маємо до продажу усеб. апар. з кухнею, начинним до варення, столовим накривтям на тижень, місяць, або цілий сезон.

Mr. & Mrs. FRANK TARANDA 684-692 N. E. 85th Street Miami 38, Fla. Tel.: Plaza 8-1078

MISCELLANEOUS

ПОРАДНИК

Mrs. SHARON

у всіх Ваших справах. Говорить 7-ма мовами. За інформаціями тел.: SWarthmore 8-2903 в Джепел Сіті.

SCHALLER & WEBER

„THE HOUSE OF QUALITY“

1654 2nd Ave., New York 28-28 Steiway Ave., Astoria 56-54 Myrtle Ave., Ridgewood 310 Front St., Hempstead 41-06 Main St., Flushing, L. I.

WHITE EAGLE MARKETS

Meats & Provisions — Pork Hami ковбаси відомі в своїй якості і смаку.

Крамляні місця: 628 5th Ave. — 4410 8th Ave., Brooklyn 664 Manhattan Ave., Green Point, Brooklyn 66-35 Grand Ave., Maspeth, L. I. Main Office: Tel.: South 8-5711

ALBERT MAIER, Inc.

Pork Store

Найкраще впровад. м'ясо і м'яси виробл. Гуртовий і дрібний розпродаж. 1927 Washington Avenue TRemont 8-8193 Bronx 57, N. Y.

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається похороном — BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.

Контрольована температура Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

ДОМИ — ІНВЕСТИЦІЇ — МОРТГЕДЖИ

БЕЗКОШТОВНІ, ФАХОВІ ПОРАДИ.

Найбільше українське бюро на Кайпелі, яке не накладе коштів за оформлення мортгеджів.

На щорічний весняний сезон, ми приготували найбільший вибір ДОМІВ, у всіх околицях.

Цього тижня ми пропонуємо оглянути такі домів:

FOREST HILLS — 3-род., мур. дм., з городом і гаражем, 6 кімнат для власника — \$165.00 ренту. Готівкою \$10,000.

REGO PARK — нові дво і три-род., мур. дом. Мешкання по 5 і 6 кімнат. Готівкою \$8,000.

JAMAICA HILL — 12 років новий 2-род., мур. осібник, з чудовим городом. Готівкою \$8,000.

Звертайтеся тільки до української фірми:

UNITED REAL ESTATE CO.

B. КУЗЬМИНСЬКИЙ

170-13 Hillside Avenue — JAMAICA, L. I.

Tel.: OL 8-6330

НАШІ 4 ЗАПОРУКИ

1 ЧЕСНОТА (Понад усе)

2. ВІНАГОРОДА (Платимо 4%,%)

3. ТАЙНА (Інтимні справи не виходять поза мури інституту)

4. СПОКІЯ ТА ПЕВНІСТЬ (На сторожі майна стоїть не приватна, але державна влада ЗДА)

ЦЕ ЗАСАДИ, ЯКІ МИ НЕ ТІЛЬКИ ГОЛОСИМО, АЛЕ І ПРАКТИКУЄМО КОЖНОГО ДНЯ. ВОНИ БЛАГОСЛОВЛЯЮТ НАШІ ІНСТИТУЦІЮ МІЛЬЙОНАМИ ТА Є ЗАПОРУКОЮ НА МАЙБУТНЄ!

TRIDENT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1938 WEST 51ST STREET - CHICAGO 9, ILLINOIS

TELEPHONE PROSPECT 8-5800

ПРИДБАЙТЕ ДЛЯ СВОЇХ ДІТЕЙ!

ПИТАЙТЕ ПО КНИГАРНЯХ!

Найкращий підручник для початкових класів рідношкільного і українського парафіяльного шкільництва —

це

МИКОЛИ ЦЕРБАКА

ВІРШОВАНА АБЕТКА

що появилася в розпродажу

у видавниці УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

і „СВОБОДИ“.

Ілюстрації — ЕДВАРДА КОЗАКА.

ЛЮКСУСОВИЙ, КРЕДИТОВИЙ, ВІЛІЙ ПАПІР.

Ціна — 1.50 дол.

Замовлення і належність слати на адресу:

СВОБОДА

P. O. Box 346 — Jersey City 3, N. J.

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ“

81-83 Grand Street

(P. O. Box 346)

JERSEY CITY, N. J.

Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА адреса була:

ЧИСЛО ВІДПІЛУ (якщо член УНС)

Ім'я і прізвище

Адреса

Моя НОВА адреса така:

Ім'я і прізвище

Адреса

Адреса

НЕМА ТО,

ЯК ЗИМОЮ.

НА СОЮЗІВЦІ!

НА ЛЕЩАТАХ...

НА СОВГАХ...

НА САНКАХ...

НА БІЛІМ СНІГУ...

СЕРЕД ЧУДОВОЇ ПРИРОДИ

СОЮЗІВКИ.

ЛЕЩЕТАРИ СПОРТУВЦІ!

Чудова нагода провести „ВІКЕНД“ здорово, серед зимової природи, в товаристві. — Приїжджайте, замовляйте нічліги: